

Vitens Natuurlijk

Doodemanskisten route

Een prachtige, gevarieerde wandeltocht van 4 km

STARTPUNT:

Loop vanaf de boot links af de Willem Barentszkade op

richting standbeeld van de wachtende zeemannsvrouw.

Ga daar rechts. Vlak bij paviljoen "de Walvis" begint de wandeltocht.

De route wordt aangegeven door houten paaltjes met een rode band.

Maak van je kind(eren) de speur-neuzen om de paaltjes te zoeken, want in deze prachtige natuur kom je zelf ogen tekort.

Vitens Natuurlijk

Doodemanskisten route

Een prachtige, gevarieerde wandeltocht van 4 km

START EN LUISTERPUNT 1:

Er is een ezelsbruggetje om de volgorde van de Waddeneilanden te onthouden: TV-TAS of wel Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Als het helder weer is, kun je vanaf hier Vlieland zien liggen. Aan de linker kant groeide zo'n 150 jaar geleden de zandplaat "De Noordsvaarder" vast aan het eiland. De westkant van Terschelling werd hierdoor zo'n 1000 hectare groter.

LUISTERPUNT 2:

In de duinen rond West-Terschelling zijn nog tientallen volkstuintjes te vinden, die achter struiken en schuttingen verscholen liggen.

Dit zijn heel oude tuintjes, die vroeger gebruikt werden door de dorpingen

om groenten te verbouwen om zo een bijdrage te leveren aan het levensonderhoud. Sommige van de ongeveer 100 tuintjes worden nog steeds gebruikt. Vanuit historisch oogpunt wil Staatsbosbeheer dit ook zo laten.

LUISTERPUNT 3:

In de duinen zie je op veel plaatsen de cranberry of grote veenbes groeien. Het is voor Nederland een vrij zeldzame plant. De bes is een lekkernij, die door de eilanders ook wel Pieter Sipkesheide wordt genoemd.

Het verhaal gaat dat zo'n 150 jaar geleden Pieter Sipkes op het strand een vat zure bessen vond. Een afknapper, want hij had gehoopt dat er wijn in zou zitten. Teleurgesteld gooide hij het vat leeg in een duinvallei en de zaden bleken het jaren later goed te hebben gedaan, want de granberry's bloeiden volop. Tegenwoordig kun je op het eiland allerlei producten kopen die van de granberrybes zijn gemaakt: granberrysaus, -sap, -compote.

Gezond en lekker.

LUISTERPUNT 3B:

Achter de bessenstruiken zie je ook

een hoog duin liggen, door de bevolking 'het kooltjesduin' genoemd. Dit is een van de plekken waarop men vroeger, voordat de vuurtoren Brandaris er was, grote vuren liet branden als herkenningpunt voor schepen op zee. Als je hier op de duintop zou graven, zou je houtskool terug kunnen vinden.

LUISTERPUNT 4:

We staan nu bij 'het groene strand'. In 1910 is hier een dijkje omheen gelegd om overstromingen tegen te gaan en daarna is het tientallen jaren als landbouwgrond gebruikt. In 1996 is het dijkje weer afgegraven om de oude natuurlijke situatie te herstellen en de bijzondere plantensoorten opnieuw een kans te geven.

Net als vroeger staan er nog paarden aan een touw en broeden er in het voorjaar veel weidevogels, zoals de Kievit en de tureluur. Kijk maar of je ze ziet.

LUISTERPUNT 5:

We staan nu bij een groot duinmeer. Aan de overkant zie je een oud wit huisje staan dat in 1910 gebouwd is als boswachterswoning.

Vitens Natuurlijk

Doodemanskisten route

Een prachtige, gevarieerde wandeltocht van 4 km

Rond dit meertje zijn toen ook den-
nen aangeplant. Het zijn de oudste
bossen van Terschelling. In 1950 is de
plas opgeschoond door een bulldozer,
waardoor het natuurlijke karakter
deels verdwenen is. Dit meertje heet
de Doodemanskisten. Het verhaal gaat
dat op deze plek de lijken van zee-
lieden begraven werden, die op het
strand waren aangespoeld.

LUISTERPUNT 6:

Dit typisch bouwwerk is een oude
schuur van de enig overgebleven
duinboerderij van het eiland, de
boerderij van Willem van Leunen

Hij boerde op 'het groene strand',
waar we net zijn langs gekomen. Het
vee is verdwenen en er wordt niet
meer geboerd. De meeste boerderijen
staan in de polder aan de andere kant
van het eiland, daar tref je meer oude
Terschellinger boerderijen aan.

LUISTERPUNT 7:

We hebben nu een hele klim gemaakt
naar het hoogste punt van het eiland

Het uitzicht is gemaakt op de top van
de bunker. Hier stond in de oorlog een

zwaar kanon van de Duitsers, waar-
mee het hele zeegat bestreken werd.
Hier kun je ook goed zien, dat West-
Terschelling mooi in de luwte van dit
duin ligt. Terschelling heeft trouwens
de enige natuurlijke haven / baai van
Nederland. Er hoeft hier nooit gebag-
gerd te worden.

LUISTERPUNT 8:

We staan nu op Seinpaalduin, de naam
komt van de lichtmast of seinpaal, die
hier staat, waarmee waarschuwin-
gen aan de schepen werd gegeven.

Vroeger werd deze seinpaal met de
hand bediend. Men hing hier bal-
len, kegels of lantaarns in om de
schepen te informeren over het
weer dat eraan zat te komen. Nu
gebeurt dat met lichten. Je ruikt de
Waddenzee en je hoort de Noord-
zee. Terschelling is puur natuur.

We lopen hier weer naar bene-
den naar het begin van onze
wandeltocht. Geniet lekker
na bij het Paviljoen De Walvis.

